

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jacek Chmura

Protokolant: protokolant sądowy Anna Więclaw

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2013 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa: B. D.;

przeciwko: (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.;

o odszkodowania z tytułu wypadków komunikacyjnych

I. Zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powoda B. D. tytułem zadośćuczynienia kwotę 65.500 zł (sześćdziesiąt pięć tysięcy pięćset złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 20 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty;

II. Ustala, iż pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. będzie ponosiło odpowiedzialność za szkody, jakie po stronie powoda B. D. mogą wystąpić w przyszłości w związku z wypadkiem, w jakim brał udział dnia 28 lipca 2008 r.;

III. W pozostałym zakresie powództwo oddala;

IV. Kosztami postępowania w zakresie uwzględnionego powództwa obciąża pozwanego w całości i z tego tytułu:

1. Zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powoda B. D. kwotę 7.835,57 zł (siedem tysięcy osiemset trzydzieści pięć złotych 57/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

2. Nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w K. kwotę 775 zł (siedemset pięćdziesiąt pięć złotych) tytułem nieuiszczonej opłaty;

V. W pozostałym zakresie nie obciąża powoda kosztami postępowania.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 stycznia 2011 r. powód B. D. wniósł przeciwko pozwanemu (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 79000 zł tytułem zadośćuczynienia w związku z wypadkiem z dnia 28 lipca 2008 r. oraz o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki tego wypadku. W uzasadnieniu powód twierdził, iż w dniu 28 lipca 2008 r. z winy K. T. doszło do wypadku drogowego, w którym samochód prowadzony przez powoda zderzył się z samochodem sprawcy. W toku likwidacji szkody w pozwanym Zakładzie Ubezpieczeń przyznane zostało powodowi zadośćuczynienie w kwocie 80000 zł z jednoczesnym przyjęciem 30 % przyczynienia się powoda do zaistniałego wypadku z uwagi na przekroczenie dozwolonej prędkości. Powód w wyniku wypadku doznał szeregu poważnych uszkodzeń ciała. W związku z tym ustalone zadośćuczynienie nie odpowiada doznanej przez powoda krzywdzie.

Ustalone przez pozwanego przyczynienie także nie odpowiada wysokościom zachowaniu powoda, które można uznać na poziomie nie większym niż 10 % przyczynienia.

W odpowiedzi na pozew z dnia 22 sierpnia 2011 r. (k.141-142), pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwany przyznał, że zawarł umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej dotyczącą samochodu L. nr rejestracyjny (...) oraz że wypłacił powodowi odszkodowanie związane z wypadkiem z dnia 28 lipca 2008 r. Wypłacona powodowi kwota zadośćuczynienia jest wystarczająca i należyce miarkowana z uwagi na przyczynienie powoda do wystąpienia szkody. Powód jechał z niedozwoloną prędkością 132 km/h i jego przyczynienie należy szacować na 50 %.

Sąd ustalił następujące okoliczności faktyczne:

Powód B. D. w 2008 r. pracował jako przedstawiciel medyczny firmy (...) i miał do dyspozycji samochód służbowy F. (...). W dniu 28 lipca 2008 r. jadąc samochodem służbowym z T. w kierunku K. w miejscowości P. zderzył się z innym samochodem, który zajeżdżał powodowi drogę i doprowadził do zderzenia.

(wyrok k. 62-63, zeznania powoda B. D. k. 180-181).

Po wypadku powód został przyjęty na Oddział Intensywnej Terapii Szpitala w K. z rozpoznaniem urazu wielonarządowego: wstrząśnieniem mózgu, powierzchownym urazem głowy, złamaniem żeber, złamaniem kości ramiennej lewej, wieloodłamowym złamaniem miednicy. Na oddziale tym powód przebywał od 28 lipca do 30 lipca 2008 r.

(karta informacyjna k. 64).

W dniu 30 lipca 2008 r. powód został przekazany na Oddział Urazowo-Ortopedyczny Szpitala w K. z rozpoznaniem urazu wielonarządowego: stłuczenia mózgu, złamania szyjki kości ramiennej lewej, złamania żebra II prawego i lewego, złamania mostka, złamania talerza kości biodrowej lewej, uszkodzenia stawu krzyżowo-biodrowego lewego, obustronnego złamania kości łonowej i kulszowej, zapalenia ucha środkowego lewego. W trakcie pobytu na tym oddziale powód był leczony operacyjnie w postaci wykonania stabilizacji miednicy stabilizatorem. W stanie dobrym zaopatrzonego w stabilizator zewnętrzny miednicy powód został wypisany do domu w dniu 13 sierpnia 2008 r.

(karta informacyjna k. 56-57).

Powód odzyskał przytomność w szpitalu na Oddziale Ortopedycznym kilkanaście dni po wypadku. Do połowy września przebywał ze wstawionym stabilizatorem. Nie był w stanie samodzielnie funkcjonować. Miał widoczne ślady na twarzy i ręce w postaci zadrapań i zasinień. Ślady tych urazów pozostały do dnia dzisiejszego. Powód w okresie do połowy września 2008 r. wymagał pomocy przy wszelkich czynnościach życiowych. W dniach od 16 do 23 września 2008 r. powód ponownie przebywał na Oddziale Urazowo – Ortopedycznym Szpitala w K., gdzie w dniu 17 września 2008 r. przeszedł zabieg usunięcia stabilizatora biodra. W dniach od 23 września do 14 października 2008 r. powód przebywał na Oddziale Rehabilitacyjnym Szpitala w K.. Rehabilitację kontynuował do końca 2008 r.

(zaświadczenie k. 37, karta informacyjna k. 54-55, zeznania świadka R. D. k. 179v-180, zeznania powoda B. D. k. 180-181).

Powód w wypadku komunikacyjnym z dnia 28 lipca 2008 r. doznał bardzo poważnego urazu głowy, w tym mózgowia, tułowia, barku lewego oraz wieloodłamowego złamania miednicy. Ramię wymagało unieruchomienia, natomiast miednica operacji. Konieczne było wielokrotne, długotrwałe leczenie szpitalne, w tym również hospitalizacja w Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej i intubacja. Przebyty uraz spowodował u powoda powstanie trwałego uszczerbku na zdrowiu. Wynosi on:

- 10% za przebyte uraz głowy i jego następstwa z uwagi na zdiagnozowany obrzęk mózgu,
- 5 % z uwagi na blizny oszpecające lewą stronę twarzy, czoło, policzek i brodę,
- 10 % za złamanie żeber,
- 45% za skutki złamania miednicy, zarówno w odcinku przednim (kości łonowe i kulszowe) oraz tylnym (staw krzyżowo – biodrowy i kość biodrowa). Nie można sobie wyobrazić złamania bardziej rozległego niż to doszło u powoda. Przebyte złamanie wygoiło się z częściowymi zaburzeniami zrostu, co również pośrednio świadczy o ciężkości obrażeń. Złamanie wygoiło się z deformacją w postaci asymetrycznego zwężenia po stronie lewej i skrócenia lewej kończyny dolnej,
- 10% za skutki przebytego złamania szyjki kości ramiennej lewej powodujące ograniczenie ruchomości o około 1/3 w stosunku do zakresu fizjologicznego oraz dodatkowo osłabienie siły mięśniowej.

Łącznie powód B. D. w zakresie oceny ortopedycznej doznał 80% uszczerbku na zdrowiu.

(dokumentacja lekarska k.15-22, 75, 77, opinia biegłego ortopedy k. 210-215).

Na skutek wypadku komunikacyjnego uległa obniżeniu aktywność życiowa powoda. Jego aktywność jest mniejsza z powodu z powodu zdecydowanie mniejszej wydolności chodu. Nie może uprawiać sportów, nie może biegać. Również spacerowanie jest ograniczone, gdyż ma on zdecydowanie mniejszy dystans do przejścia niż było to możliwe przed wypadkiem. Nie może dźwigać. Aktualny stan zdrowia powoda jest stabilny, natomiast rokowanie nie jest dobre – należy spodziewać się powstania zmian zwyrodnieniowo – przeciążeniowych w obrębie kręgosłupa z powodu nieprawidłowego jego przebiegu, spowodowanego skośnym ustawieniem miednicy oraz zmian zwyrodnieniowych w obrębie biodra lewego. Powyższym zmian należy spodziewać się w ciągu około dziesięciu lat.

(opinia biegłego ortopedy k. 210-215).

Powód na skutek obrażeń, jakich doznał w wypadku, wymagał opieki osób trzecich, tzn. nie był zdolny do samodzielnej egzystencji. Ta niezdolność trwała praktycznie do końca listopada 2008 r. Do trzech miesięcy powód praktycznie nie powinien poruszać się nawet po domu. Po trzech miesiącach nadal wymagał pomocy przy myciu, robieniu zakupów, sprzątaniu, przygotowaniu posiłków i trwało to do końca 2008 r. Wypadek był niewątpliwie dla powoda źródłem dolegliwości bólowych, które w ciągu pierwszego tygodnia kształtowały się na poziomie 5 w dziesięciostopniowej skali WAS. W ciągu następnego tygodnia dolegliwości bólowe zmniejszyły się do poziomu 4, a do końca pierwszego miesiąca ustabilizowały się na poziomie 3. Po trzech miesiącach wynosiły około 2.

(opinia biegłego ortopedy k. 210-215).

Z zakresu układu nerwowego w wypadku z dnia 28 lipca 2008 r. doszło po stronie powoda do stłuczenia mózgu z utratą przytomności i zaburzeniami świadomości trwającymi kilkanaście dni. Z tego powodu B. D. wymagał zain tubowania, leczenia w Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej, a następnie konieczne było leczenie psychiatryczne i neurologiczne. Powód leczenie w Poradni Neurologicznej kontynuuje do dnia dzisiejszego.

(dokumentacja lekarska Przychodni Neurologicznej k. 23-35, opinia biegłego neurologa k. 225-226).

Trwały uszczerbek na zdrowiu w związku z neurologicznymi następstwami wypadku wynosi u powoda 10%. Następstwa neurologiczne wypadku istotnie ograniczyły aktywność życiową powoda w okresie od wypadku do grudnia 2008 r., kiedy to występował wyraźnie obniżony nastrój, spowolniały napęd psychoruchowy, obecne były myśli rezygnacyjne, problemy z zasypianiem, objawy nerwicowe w postaci drżenia rąk, potów, bicia serca, niepokoju ruchowego. Stopniowo te objawy zmniejszały swoje nasilenie, a w styczniu 2009 r. wpis w dokumentacji psychiatrycznej wskazuje na wyrównany nastrój i napęd, brak objawów lękowych, bez objawów psychotycznych, dobra koncentracja i uwagę oraz zawiera wskazanie do odstawienia leku A. i B.. Obecnie powód nie leczy się

psychiatrycznie i nie korzysta z terapii psychologicznej. Funkcjonowanie psychiczne powoda obecnie bez istotnych zaburzeń, przewlekłe jako następstwo zdarzenia z 28.07.2008 r. występują aktualnie okresowe bóle głowy, które nie ograniczają istotnie sprawności funkcjonowania powoda w życiu codziennym. Powód jest aktywny zawodowo.

(dokumentacja lekarska k. 38-42,78-80, opinia biegłego neurologa k. 225-226).

Z punktu widzenia neurologicznego stan zdrowia powoda jest obecnie dobry, nie stwierdza się uszkodzeń układu nerwowego w następstwie wypadku ani istotnych deficytów funkcji psychicznych po doznanym urazie mózgu. W tym zakresie rokowanie na przyszłość jest dobre. Powód wymagał opieki innych osób w okresie od wypadku do czasu usprawnienia i odzyskania możliwości chodu. W wyniku wypadku nie doszło do uszkodzeń nerwów obwodowych, powód nie był operowany z powodu urazu mózgu – nie było bólu związanego z uszkodzeniami neurologicznymi. Dolegliwości bólowe z przyczyn neurologicznych pojawiły się później – w postaci pourazowych bólów głowy, których nasilenie było średnie do końca 2009 r., a obecnie jest niewielkie.

(opinia biegłego neurologa k. 225-226).

Na skutek wypadku powód doznał m. in. urazu narządów klatki piersiowej w postaci złamania mostka z jednoczesnym złamaniem przyległych żeber w odcinku przednim: II lewego i II prawego oraz stłuczenia płuca w zakresie do 18 % miąższu płucnego (stopień I stłuczenia w skali I-IV stopnia), bez powikłań w okresie bezpośrednim po urazie. Wynikające z dokumentacji medycznej wyższe ustawienie lewej kopuły przepony, prawdopodobnie na skutek zrostów, może ograniczać ruchomość oddechową tego najbardziej istotnego mięśnia oddechowego. To może powodować uczucie zmniejszonej wydolności fizycznej (duszności) przy dużych wysiłkach fizycznych. Przy nawet banalnych infekcjach wirusowych w okresie jesienno – zimowym, a także przy zmianach pogody – mogą występować mniej lub bardziej zaznaczone dolegliwości bólowe w miejscach urazu, w tym także w klatce piersiowej. Wymienione dolegliwości ze strony układu oddechowego mają jednak nieznaczny wpływ na ogólną aktywność życiową powoda. Aktualny stan zdrowia powoda w zakresie układu oddechowego jest dobry. Nie odnotowano żadnych poważnych powikłań stłuczenia płuc – rokowanie na przyszłość jest dobre. Wymienione wyżej dolegliwości odczuwane przez powoda będą z upływem czasu zmniejszać się i zanikać.

(dokumentacja lekarska k. 14, 44-50, opinia biegłego pulmonologa k. 252-260, 278).

Z powodu dolegliwości ze strony układu oddechowego, a właściwie z powodu uszkodzeń kostnych klatki piersiowej powód wymagał opieki osób trzecich przez okres 8 tygodni. Odczuwany przez powoda ból przy złamanych żebrach był początkowo na pewno ostry, aczkolwiek łagodzony lekami przeciwbólowymi. Uszczerbek na zdrowiu powoda wynikający z uszkodzeń narządów klatki piersiowej wynosi łącznie 30%.

(opinia biegłego pulmonologa k. 252-260, 278).

Wyrokiem z dnia 15 maja 2009 r. w sprawie II K 102/09 Sąd Rejonowy w Kaliszu uznał K. T. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, że w dniu 28 lipca 2008 r. w miejscowości P. kierując samochodem L. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że wykonując manewr skrętu w lewo nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu jadącemu z przeciwka kierującemu samochodem F. (...) B. D., w następstwie czego z powodu zderzenia pojazdów śmierć na miejscu poniósł pasażer samochodu L., a B. D. doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia głowy i mózgu ze wstrząśnieniem mózgu, śladowym krwawieniem do jamy czaszki i cechami miernie nasilonego obrzęku mózgu, stłuczenia ramienia lewego ze załamaniem głowy i szyjki kości ramiennej lewej, stłuczenia klatki piersiowej ze złamaniem żebra II prawego i lewego, złamaniem mostka oraz stłuczeniem obu płuc, stłuczenia miednicy ze złamaniem talerza kości biodrowej lewej, uszkodzeniem stawu krzyżowo – biodrowego lewego, obustronnym złamaniem kości łonowej i kulszowej, i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. wymierzył mu karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby pięciu lat.

(kopia wyroku k. 62-63).

Pismem z dnia 22 września 2008 r. powód B. D. dokonał zgłoszenia pozwanemu (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. szkody związanej z wypadkiem samochodowym z dnia 28.07.2008 r.

(wniosek k. 12-13 akt szkodowych).

W toku likwidacji szkody pozwany w dniu 22 lipca 2010 r. ustalił dla powoda zadośćuczynienie w łącznej kwocie 80000 zł, przyjmując przyczynienie powoda do powstania szkody na 30% z powodu przekroczenia prędkości. Pozwany wypłacił z tytułu zadośćuczynienia powodowi kwotę 56000 zł.

(pismo pozwanego k. 65-66).

W dokumentacji wypadku z dnia 28 lipca 2008 r. nie została ujęta informacja, czy powód B. D., kierujący samochodem F. (...), miał czy też nie miał zapięte pasy bezpieczeństwa. Zdecydowana większość odniesionych przez powoda obrażeń nie była wyłącznie wynikiem przesuwania się ciała kierującego ku przodowi pojazdu, a przemieszczaniem się twardych elementów od strony zewnętrznej w głąb pojazdu. W takich sytuacjach pasy bezpieczeństwa nie zapobiegają powstaniu obrażeń osób znajdujących się w pojeździe. Ze względu na uderzenie boczne, wpływ zapięcia psów bezpieczeństwa na zmniejszenie skutków wypadku należałoby uznać za pomijalnie mały. Zatem fakt zapięcia lub niezapięcia pasów bezpieczeństwa przez powoda w przedmiotowym przypadku nie miał istotnego wpływu na zakres odniesionych obrażeń oraz proces leczenia i rehabilitacji poszkodowanego.

(pismo Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w K. k. 170, opinia Uniwersytetu Medycznego w P. Katedra i Zakład Medycyny Sądowej k. 314-336).

W chwili zaistnienia zagrożenia prędkość kierującego samochodem F. (...) powoda wynosiła około 135 km/h, a w chwili zderzenia z samochodem L. jego prędkość wynosiła około 114 km/h. Na analizowanym odcinku drogowym prędkość administracyjnie dopuszczalna wynosiła 90 km/h. Gdyby powód B. D. jechał z prędkością 90 km/h, to w chwili początkowej zderzenia samochód F. poruszałby się z prędkością nieznacznie przekraczającą 50 km/h. Siły działające na karoserię F. byłyby znacznie mniejsze niż w rzeczywistym analizowanym przypadku. Najprawdopodobniej nie doszłoby do głębokich wgnieceń karoserii skutkujących poważnymi obrażeniami ciała w obrębie miednicy. Z wysokim prawdopodobieństwem można stwierdzić, że poruszanie się powoda w chwili zaistnienia zagrożenia z prędkością dopuszczalną ograniczyłoby negatywne skutki wypadku na jego osobie. Jednoznaczne wskazanie jakiego rodzaju obrażenia mógłby odnieść kierujący okazały się niemożliwe.

(opinia Uniwersytetu Medycznego w P. Katedra i Zakład Medycyny Sądowej k. 314-336).

Aktualnie powód B. D. pracuje zawodowo jako przedstawiciel firmy farmaceutycznej. Wiąże się to z obsługą aptek, a tym samym z koniecznością jeżdżenia samochodem. Odczuwa ból po długotrwałym siedzeniu np. ponadgodzinną jazdą samochodem. Po rozchodzeniu ból miednicy i nóg powoli ustępuje. Do chwili obecnej powód wymaga pomocy, nie może wykonywać pewnych prac domowych, nie może podnieść wyżej ramienia lewej ręki ani niczego ciężkiego tą ręką dźwignąć. Lewą nogę ma krótszą o 2,5 cm, co powoduje utykanie i konieczność stosowania wkładek ortopedycznych w obuwiu. Nie może chodzić na siłownię, nie może pozwolić sobie na każdą zabawę z siedmioletnim synem. Ma ustalony umiarkowany stopień niepełnosprawności. Nadal odczuwa częste bóle głowy.

(orzeczenie k. 76, oświadczenie k. 90, umowa k. 91-97, zaświadczenie k. 105, zeznania świadka R. D. k. 179v-180, zeznania powoda B. D. k. 180-181).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dowodów, w szczególności nie budzących wątpliwości dokumentów, przesłuchania świadka oraz powoda, których zeznania Sąd uznał za wiarygodne. Sąd uznał również za pełne i należycie uzasadnione opinie biegłych złożone w niniejszej sprawie, co do których strony nie zgłosiły zarzutów podważających wnioski wskazane w treści tych opinii.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda B. D. w części, iż w chwili zdarzenia nie przekroczył on dozwolonej prędkości 90 km/h oraz że miał zapięte pasy bezpieczeństwa. Jak wynika bowiem jednoznacznie z ustaleń opinii Akademii Medycznej w P., prędkość pojazdu kierowanego przez powoda w chwili zaistnienia zagrożenia wynosiła około 135 km/h, a w chwili zderzenia 114 km/h. Zatem ustalenia te przeczą twierdzeniom i zeznaniom powoda w tym zakresie. Charakter obrażeń i wyniki symulacji wskazują również, że powód nie miał zapiętych pasów bezpieczeństwa, lecz okoliczność ta nie miała wpływu na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie. Sprzeczność zeznań powoda z ustaleniami biegłych powoduje przyjęcie tych zeznań za niewiarygodne w powyższym zakresie.

Biorąc pod uwagę wyżej ustalone okoliczności faktyczne, Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie nie było kwestia sporną, iż powód B. D. brał udział w wypadku drogowym, jako kierowca samochodu F. (...), doznając przy tym uszkodzenia ciała. Pojazd kierowany przez sprawcę zderzenia K. T. był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej (OC) w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. W odniesieniu do pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., nie było kwestią sporną, iż zakład ten był ubezpieczycielem przedmiotowego pojazdu w ramach obowiązkowego ubezpieczenia OC. Odpowiedzialność pozwanego za szkody związane z wypadkiem, w którym uczestniczył powód jest odpowiedzialnością gwarancyjną z tytułu umowy ubezpieczenia, na podstawie art. 822 k.c.

Odpowiedzialność odszkodowawcza pozwanego w ramach umowy ubezpieczenia nie była co do zasady przez pozwanego kwestionowana. Po zgłoszeniu szkody przez powoda B. D. pozwany przystąpił do likwidacji szkody i wypłacił ustalone przez siebie odszkodowanie.

W niniejszej sprawie powód B. D. dochodził od pozwanego dalszych kwot zadośćuczynienia, a kwestia sporną była jego wysokość oraz okoliczność czy, a jeżeli tak to w jakim stopniu powód przyczynił się do powstania szkody.

Zgodnie z art. 444 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikłe z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu.

Zgodnie z art. 445 § 1 k.c., w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W tym zakresie Sąd zważył, iż w przypadku zadośćuczynienia w razie uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia na doznaną krzywdę składają się cierpienia fizyczne w postaci bólu i innych dolegliwości oraz cierpienia psychiczne, polegające na ujemnych uczuciach przeżywanych bądź w związku z cierpieniami fizycznymi, bądź w związku z następstwami uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, zwłaszcza trwałymi, nieodwracalnymi. Przyznane zadośćuczynienie ma na celu złagodzenie tych cierpień.

Określenie wysokości zadośćuczynienia powinno być dokonane z uwzględnieniem wszystkich zachodzących okoliczności. Obok okoliczności rzutujących na rozmiar doznanej krzywdy (jak np. nasilenie cierpień, długotrwałość choroby i leczenia, rozmiar kalectwa, stopień utraty zdolności do pracy i poczucia nieprzydatności społecznej, stan ogólnej niezdolności fizycznej lub umysłowej itp.) na wysokość zadośćuczynienia mogą mieć wpływ również stosunki majątkowe stron, nasilenie winy sprawcy odpowiedzialnego na zasadzie winy oraz przyczynienie poszkodowanego do powstania szkody. Zarówno okoliczności wpływające na wysokość zadośćuczynienia jak i kryteria ich oceny muszą być uwzględnione indywidualnie w związku z konkretną osobą poszkodowanego i osobą odpowiedzialną za szkodę.

(patrz: „Kodeks cywilny. Komentarz” pod red. Prof. Zbigniewa Resicha, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1972 r. tom 2, str. 1105-1007, także: Paweł Bucoń „Odpowiedzialność cywilna uczestników wypadku komunikacyjnego” , Wydawnictwo Oficyna, Warszawa 2008 r. str. 198-199, Gerard Bieniek „Odpowiedzialność cywilna za wypadki drogowe” Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis Warszawa 2006 r. str.110-115).

Jak wynika z ustaleń faktycznych, w niniejszej sprawie powód B. D. doznał na skutek wypadku poważnych uszkodzeń ciała i rozstroju zdrowia. Po wypadku powód wymagał intensywnej opieki medycznej, był przez kilkanaście dni pozbawiony świadomości. Przebywał w szpitalu w okresach od 28.07 do 13.08.2008 r., a następnie od 16.09 do 14.10.2008 r. Od dnia zdarzenia do końca 2008 r. wymagał opieki osób trzecich, w pierwszym miesiącu miał założony stabilizator biodra, następnie usuwany przez kolejny zabieg chirurgiczny. Dyskomfort powoda w zakresie konieczności całkowitego zdania się na opiekę innej osoby przy wszystkich czynnościach życiowych należy uznać jako znaczny. Biorąc pod uwagę ustalone w opiniach biegłych konsekwencje zdrowotne obrażeń doznanych przez powoda w wypadku, należy uznać, iż ich zakres jest również znaczny. Powód doznał ograniczenia ruchowego i ograniczenia sprawności fizycznej, która uniemożliwia mu powrót do wcześniejszego stylu życia i aktywności życiowej. Zakres doznanej krzywdy powoda B. D., na skutek obrażeń odniesionych w wypadku z dnia 28 lipca 2008 r. Sąd ocenił jako znaczny i w związku z tym uznał, iż żądana łącznie kwota 135.000 zł zadośćuczynienia nie jest wygórowana i odpowiada zakresowi doznanej przez powoda krzywdy. Podkreślić należy, iż ustalony u powoda uszczerbek na zdrowiu wyniósł – za urazy ortopedyczne 80%, za urazy neurologiczne 10% i za urazy pulmonologiczne 30%. Nie ulega wątpliwości, iż jest to znaczny uszczerbek na zdrowiu, a doznane obrażenia w zakresie biodra i miednicy oraz nieprawidłowy wzrost kości spowodował trwałą deformację, skrócenie lewej nogi skutkujące utykaniem i koniecznością stosowania wkładek ortopedycznych.

Wszystkie powyższe okoliczności uzasadniają ustalenie zadośćuczynienia na kwotę 135.000 zł.

Biorąc pod uwagę wyżej ustalony zakres szkody poniesionej przez powoda, Sąd rozważył podniesiony przez pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zarzut przyczynienia się powoda do powstania szkody.

Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie zarzut ten jest częściowo uzasadniony.

Zgodnie z art. 362 k.c., jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

W niniejszej sprawie, jak wynika z ustaleń faktycznych, powód B. D. doznał uszkodzeń ciała zwłaszcza w zakresie urazów biodra i miednicy na skutek wgniecenia karoserii kierowanego przez powoda samochodu F. (...) do wnętrza auta. Wgniecenie takie nastąpiło z uwagi na siłę zderzenia pojazdów, która była uzależniona od prędkości pojazdów w chwili zderzenia. W sytuacji, gdyby powód jechał samochodem z dozwoloną na tym odcinku drogi prędkością 90 km/h, siła zderzenia byłaby mniejsza, a tym samym istniejące duże prawdopodobieństwo odniesienia przez powoda mniejszych obrażeń ciała. Przekroczenie przez powoda B. D. dozwolonej prędkości przyczyniło się zatem do powiększenia szkody po jego stronie. Biegli nie byli w stanie dokładnie ustalić zakresu powyższego przyczynienia, Sąd uznał jednak, iż wyniosło ono w niniejszej sprawie 10% i wysokość ta nie była przez powoda kwestionowana. Taką wysokość własnego przyczynienia powód wskazał w treści pozwu (k.3).

Ja wynika z opinii Uniwersytetu Medycznego w P., okoliczność iż powód w chwili zderzenia nie miał zapiętych pasów bezpieczeństwa nie miała wpływu na zakres doznanych przez niego obrażeń. W tym zakresie Sąd nie przyjął zatem przyczynienia powoda do powstania szkody.

Kwota 135.000 zł ustalonego zadośćuczynienia – w związku z ustalonym stopniem przyczynienia, została przez Sąd pomniejszona o 10%, $135.000 \text{ zł} - 13.500 \text{ zł} = 121.500 \text{ zł}$ i taka wina być zatem kwota zadośćuczynienia należna powodowi B. D.. Od kwoty tej należało odjąć kwotę 56.000 zł wypłaconą tytułem zadośćuczynienia w postępowaniu likwidacyjnym, co daje ostateczną kwotę 65.500 zł. Taką też kwotę tytułem zadośćuczynienia Sąd zasądził na rzecz powoda w pkt. I wyroku.

Biorąc pod uwagę ustalone w opinii biegłego ortopedy M. G. rokowania co do pogorszenia się stanu zdrowia powoda w związku z obrażeniami doznanymi w wypadku z dnia 28 lipca 2008 r., Sąd ustalił odpowiedzialność pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., za szkody mogące powstać w przyszłości po stronie powoda B. D., a mające związek z przedmiotowym wypadkiem.

W pozostałym zakresie, to jest w zakresie kwoty 13.500 zł ustalonego przyczynienia się powoda do powstałej szkody, Sąd powództwo oddalił.

Odsetki od zasądzonej w pkt. I wyroku kwoty zadośćuczynienia Sąd ustalił od dnia 20 stycznia 2011 r. to jest od dnia wytoczenia powództwa - zgodnie z żądaniem pozwu, na podstawie art. 481 k.c. w związku z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 j.t.).

Sąd na podstawie art. 98 k.p.c. kosztami postępowania w zakresie uwzględnionego powództwa obciążył w całości pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.. Sąd w tym zakresie wziął pod uwagę, iż roszczenie w niniejszej sprawie miało charakter odszkodowawczy, żądanie powoda było trudne do należytego sprecyzowania, zakres oddalonego powództwa nie jest znaczny. Wszystkie powyższe okoliczności nakazywały zastosować w niniejszej sprawie art.98 k.p.c. i uznać pozwanego jako stronę przegrywającą w zakresie uwzględnionego powództwa i na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążać powoda kosztami postępowania w zakresie oddalonego powództwa.

Koszty zastępstwa procesowego Sąd ustalił na podstawie § 6 pkt. 6) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349, ze zm.).

Koszty przejazdu pełnomocnika powoda sąd ustalił na podstawie art. 91 i 85 ust.1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. Nr 90, poz. 594 z 2010 r. ze zm.) w związku z § 3 ust. 3 i 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 167). Zgodnie z powyższymi przepisami, górną granicę zwrotu kosztów podróży dla strony – tym samym również dla pełnomocnika – stanowi wysokość kosztów przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na terenie kraju. Koszt przejazdu samochodem jest ustalany w oparciu o stawkę za jeden kilometr przebiegu ustaloną przez pracodawcę. W niniejszej sprawie, zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora Sądu Okręgowego w Kaliszu stawka za 1 kilometr dla pojazdów o pojemności ponad 900 cm³ wynosi 0,50 zł. Sąd przyznał zatem powodowi wydatki pełnomocnika za dojazdy na rozprawy w sądzie według zestawienia kosztów (k.370): 260 km x 4 x 0,50 zł = 520 zł.

Na łączną kwotę zasądzonych powodowi kosztów składały się kwoty: 2.500 zł uiszczonych opłaty, 1.164,57 zł wydatków na opinie biegłych lekarzy, 3.600 zł wynagrodzenia adwokata i 520 zł zwrotu kosztów przejazdu pełnomocnika oraz 51 zł opłaty od pełnomocnictw. Łącznie kwota kosztów wynosiła 7.835,57 zł.